

12.12.21

לכבוד

הועדה לקידום מעמד האישה ולשיוויון מגדרי

מסמך רקע לדיון ביום 14.12.2021 בנושא "חסרות מעמד בישראל – לציון יום זכויות האדם בכנסת"

לרגל יום זכויות האדם הבינלאומי, נבקש להעלות פעם נוספת את עניינן של 27 שורדות הסחר בנשים, אזרחיות אתיופיה, אשר ועדת המשנה למאבק בסחר בנשים קראה לפני שנה ושלושה חודשים לשר הפנים דרעי להעניק להם מעמד של קבע.

חלפה למעלה משנה, דיון בערר שהגיש המוקד נדחה ועניינן הועבר לשולחנה של שרת הפנים, איילת שקד, אך מעמד קבוע עדיין אין.

ביום 3.6.20 פנה המוקד לפליטים ולמהגרים לשר הפנים בבקשה להעניק, כמחווה הומניטרית ולפנים משורת הדין, אשרת שהייה קבועה בישראל ל-27 נשים צעירות יוצאות אתיופיה, אשר בעודן קטינות נחטפו והובאו לישראל בניגוד לרצונן, על ידי סוחרי אדם אכזריים שהתעללו בהן נוראות, וצילקו את גופן ונפשו באופן בלתי הפיך. אירועים קשים אלו אף הובילו להכרתן הרשמית כקורבנות סחר בבני אדם על ידי משטרת ישראל.

סיפורן של נשים אלו הובא בכתבתה של שירלי ברקוביץ, **"בורחות מבשורה"**, ששודרה בחדשות כאן 11 ביום 5.9.20, וזכתה להד תקשורת יוצא דופן. כך, בין היתר, פנו מעל 4,000 בני אדם במיילים לשר הפנים ולמנכ"ל משרד הפנים, בבקשה להעניק מעמד לנשים אלו.

כפי שעלה בכתבה ובפניית המוקד, מדובר במקרה חריג ויוצא דופן בנסיבותיו, ובקבוצה שלה מאפיינים ייחודיים המבדילים אותה מכל קבוצה אחרת שהגיעה לישראל, ועל כן הענקת מעמד הומניטרי תהווה מחווה אנושית של הוסטת סעד לקבוצת נשים צעירות שעברו זוועות קשות, הצליחו נגד כל הסיכויים לשקם את חייהן, וזקוקות נואשות לעזרה והגנה על מנת לבנות לעצמן עתיד יציב.

נודה על קריאה נוספת מטעם הועדה לשרת הפנים להעניק לנשים צעירות אלו מעמד של קבע.

רקע

בראשית שנת 2012 נכנסה לישראל קבוצה של כמה עשרות קטינות שמוצאן מאתיופיה, אשר חצו את הגבול במצב פיזי ונפשי קשה ביותר - נערות שנחטפו מאתיופיה לסודן ומשם למצרים על ידי סוחרי אדם והוחזקו חודשים ארוכים כשבויות במחנות בסיני, שם עונו, הורעבו, הועבדו בפרך ונאנסו מדי יום וזאת על מנת ללחוץ על בני משפחותיהן לשלם עבורן כופר נפש ולשחררן ממחנות עינויים אלה לגבול ישראל.

בחודשים שלאחר הגעתן לישראל, בעודן במשמורת, ועם בירור ממדי הזוועה שעברו, הוכרו חלק מאותן נשים כקורבנות סחר בבני אדם על ידי משטרת ישראל ושחררו לפנימיות או למקלט הייעודי לקורבנות סחר בבני אדם. בקשת המוקד הוגשה בשם 27 מבין נשות הקבוצה שכן מדובר בקבוצת חברות שהוכרו על ידי הרשויות באופן רשמי, שהו במקלט במשך שנה, זכו לטיפול נפשי, גופני וסוציאלי, והחלו לשקם את חייהן

יחדיו. אלא שתוצאות ההתעללות הקשה שעברו המשיכו ללוות אותן גם בצאתן מהמקלט, ואלה מקשות עליהן עד מאוד לחזור לשגרת חיים יציבה.

כיום רוב חברות הקבוצה ממשיכות להיות מטופלות במרכז היום לשורדי סחר בבני אדם המנוהל על ידי ארגון מסיל"ה. למרות הקשיים האובייקטיביים איתן מתמודדות כל חברות הקבוצה, הן מצליחות לשרוד בישראל, בעזרת הארגונים המעניקים להם סיוע, ובראשם מרכז היום לשורדי סחר בבני אדם. הקשר הקרוב שבין חברות הקבוצה לבין עצמן הוא כלי מרכזי המחזק את נפשו הפצועה ומאפשר להן לשרוד על אף כל שעברו. רוב חברות הקבוצה עובדות לפרנסתן (חלקן עדיין נאלצות להחזיר עד היום את סכומי הכופר הגבוהים ששולמו עבור פדייתן ממחנות העינויים).

לאור הסטיגמה החברתית הקשה הקיימת בחברה האתיופית כלפי קורבנות אלימות מינית, לו יוחזרו לאתיופיה, נשים אלו צפויות לסבול מנידוי חברתי חמור, לדחיקה לעוני ולשולי החברה, ובסבירות גבוהה ביותר להיות חשופות לפגיעה חוזרת ולהפיכתן שוב לקורבנות סחר בבני אדם ולקורבנות אלימות מינית, תוך הורדתם לטמיון של כל הליכי השיקום אותם עברו עד היום.

אשר על כן, פנה המוקד לפליטים ולמהגרים בבקשה חריגה אל שר הפנים, במטרה למצוא פתרון אנושי, לפנים משורת הדין, לנשים אלו. לשר הפנים עומדים הסמכות ושיקול הדעת להעניק מעמד הומניטרי חריג זה לכלל נשות הקבוצה יחד, כפי שנעשה מספר פעמים גם בעבר במקרים חריגים. לאור העובדה כי הקשר בין הנשים מהווה רכיב מרכזי בשיקומן, וכן מהווה רכיב משמעותי בסיפור חייהן, בחינה קבוצתית חריגה זו ראויה והכרחית במקרה זה. נציין, כי המוקד הבהיר שלא ראוי במקרה זה לבחון את בקשותיהן באופן פרטני ונפרד, שכן בחינה כזו לא תוכל להציג את התמונה המלאה באופן ראוי ומלא ואינה תואמת את המציאות.

שר הפנים לשעבר, אריה דרעי, העניק לנשים אשרת עבודה לשנה אחת בלבד שבמהלכה יעשה מאמץ למצוא עבורן פתרון במדינת המוצא. המוקד הגיש ערר נגד ההחלטה ודיון אמור היה להתקיים החודש, אך המדינה ביקשה להחזיר את התיק לשולחנה של שרת הפנים החדשה, איילת שקד, שם הוא מונח עתה.

אנו מבקשות מהוועדה לפנות לשרת הפנים שקד ולבקש כי תעניק מעמד של קבע לקבוצת הנשים האתיופיות.

בברכה,

די"ר איילת עוז

מנכ"לית המוקד לפליטים ולמהגרים